

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **A. K.**, zast. advokátkou JUDr. Mgr. Janou Navrátilovou, Ph.D., se sídlem AK Prvního pluku 206/7, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti osob zúčastněných na řízení: 1) V. K., 2) WIND TECHNOLOGY a. s., Tyršova 593, Kamenický Šenov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 4. 2008, č. j. 15 Ca 144/2007 - 68,

t a k t o:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 4. 2008, č. j. 15 Ca 144/2007 - 68 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Kasační stížností doručené krajskému soudu dne 13. 6. 2008 se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení výše označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“), který byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto, že stěžovatel není účastníkem stavebního řízení ve věci „Výstavba 2 ks větrných elektráren na p. č. 600 v k. ú. Větrov u Krásného Lesa.“

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) a tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil otázku účastenství stěžovatele a jeho manželky, jakožto vlastníků nemovitostí nacházejících se na vymezeném území. Krajský soud se zcela ztotožnil s názorem žalovaného, který při svém rozhodování o účastenství vycházel z vymezení území, a to ve vzdálenosti do 400 m od každého stožáru a 20 m na každou stranu od přístupové komunikace a VN přípojky, jako území, v němž mohou být stavbou přímo dotčena vlastnická práva vlastníků pozemků nacházejících se v takto vymezeném území, což by potom těmto osobám zakládalo účastenství ve stavebním řízení. Vzhledem k tomu, že nemovitost stěžovatele je vzdálena od stavby větrných elektráren (VTE) cca 700 m, vlastnické právo, dle názoru žalovaného i soudu, nemůže být přímo dotčeno a tudíž

nemůže být účastníkem řízení. Stěžovatel s tímto názorem nesouhlasí a namítá, že ze žádných právních předpisů nevyplývá stanovení hraničního okruhu do 400 m od povolené stavby pro posouzení práva účastenství v řízení. Okruh účastníků stavebního řízení je vymezen v ust. § 109 odst. 1 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále „stavební zákon“) tak, že účastníkem stavebního řízení je vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že pro souzenou věc je podstatné, že z výpočtu Ing. A. J. očekávaných ekvivalentních hladin akustického tlaku, které bude způsobovat chod VTE, jež je založeno ve správním spise, vyplývá, že povolené hygienické limity nebudou překračovány ve vzdálenosti ca 400 m od předmětné nemovitosti stěžovatele. Přímé dotčení, tak, jak na něj odkazuje stavební zákon nelze omezit, dle stěžovatele, pouze na porušení předpisů stanovených limitů, ale je za ně nezbytné považovat jakýkoli zásah, který je přímo způsobitelný ohrozit, omezit či ztížit výkon vlastnických práv. Sám žalovaný navíc připouští, že hluková zátěž provozu VTE v noční době dosáhne v blízkém okolí nemovitosti stěžovatele 39 dB, tedy hladiny pouze o 1 dB nižší, než je přípustný limit stanovený právním předpisem. Stěžovatel je přesvědčen, že se při posuzování možnosti „příмого dotčení vlastnického práva“, musí jednat vždy o pojem obsahově širší než je porušení právních předpisů stanovujících hygienické normy, jakkoli porušení hygienických norem může sloužit k nepochybnému určení „příмого dotčení“. V projednávané věci je proto nezbytné vzít v úvahu i vliv stavby na velmi široké okolí. Lze jednoznačně dovodit, že hluková zátěž VTE je v blízkosti nemovitosti stěžovatele způsobitelná omezit kvalitu užívání nemovitosti a tím i jeho vlastnické právo. Není dle stěžovatele přípustný takový výklad, který by nechával na subjektivním rozhodnutí žalovaného stanovení významu „příмого dotčení vlastnických práv“.

Stěžovatel dále zdůrazňuje, že ačkoli soud připustil, že v důsledku chodu VTE bude nemovitost stěžovatele zasažena stroboskopickým efektem (neboť dosah stroboskopického efektu větrných elektráren je 2 760 m a samostatné věže jsou viditelné ve vzdálenosti 15 - 40 km) a dojde k narušení rázu krajiny v dané lokalitě, popř. může dojít i k zastínění při příjmu televizních a radiových signálů, neshledal tyto zásahy natolik intenzivní povahy, že by jimi mohlo dojít k přímému dotčení vlastnických práv. Stěžovatel podotýká, že nemovitost, ležící cca 700 m od VTE bude přímo zasažena stroboskopickým efektem, jedná se o natolik závažné zásahy do krajinného rázu, je proto založeno účastenství stěžovatele ve stavebním řízení. Stěžovatel rovněž poukazuje na snížení tržní hodnoty nemovitosti.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 8. 7. 2008 stěžovatel uplatnil další výhrady ke zpracování hlukové studie, ze které žalovaný i krajský soud vycházeli, především uvádí, že v ní nejsou nikde uvedeny skutečné hodnoty rychlosti větru, zpracovatel nezohlednil specifika povětrnostních podmínek v plánovaném místě výstavby VTE (Větrov). Stěžovatel rovněž vznáší pochybnosti o objektivnosti zpracování hlukové studie. Konstatuje dále, že v průběhu územního nebo stavebního řízení investor stavby VTE nepředložil žádný dokument (hlukovou studii), ze kterého by vyplývalo, že ve vzdálenosti 400 m od VTE klesá hluk pod hygienické normy; s odkazem na důvodné pochybnosti (odkazuje na obdobnou situaci v obci Petrovice), které vznáší stran regulace výkonu VTE, má stěžovatel za to, že hranice 400 m není dostatečná.

S ohledem na výše uvedené je stěžovatel přesvědčen, že realizace stavby VTE v daném území přímo ohrozí stěžovatele v užívání jeho nemovitosti a dojde k přímému dotčení na výkonu vlastnického práva. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření uvedl, že se plně ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu; dle jeho názoru se krajský soud vypořádal se všemi námitkami stěžovatele, přitom správně

poukázal na ust. § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, kde je vymezen okruh účastníků stavebního řízení, přičemž z tohoto ustanovení vyplývá, že ne každý vlastník sousední nemovitosti je automaticky účastníkem stavebního řízení. Prímým dotčením stěžovatele se soud podrobně zabýval. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu z důvodů a v rozsahu vymezeném stěžovatelem, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ze spisového materiálu vyplynuly následující skutečnosti:

Stěžovatel byl původně účastníkem územního řízení ve věci umístění 3 VTE na pozemku p. č. 600 v k. ú. Větrov u Krásného Lesa; za účastníka řízení byl přitom považován z důvodu, že zamýšlená stavba se nacházela v okruhu 400 m od jeho nemovitosti. Následně bylo územní řízení přerušeno, stavebníkem byl zúžen návrh na vydání územního rozhodnutí na stavbu 2 VTE, a to mimo jiné i z důvodu překročení limitů hluku v obci Adolfov. Jak vyplývá z listiny ve správním spise volně založené „Větrné elektrárny Enercon E70 v lokalitě Adolfov-Větrov – zpracoval Ing. A. J. pro stavebníka WIND TECHNOLOGY spol. s. r. o – pod bodem 6.: *hodnoty v kritickém místě v obci Větrov zůstaly přibližně stejné.*

V průběhu územního řízení stěžovatel námitky neuplatnil, dne 25. 9. 2006 bylo vydáno územní rozhodnutí o dočasném umístění 2 ks VTE na pozemku p. č. 600 v k. ú. Větrov u Krásného Lesa, a to na dobu 20 let od nabytí stavebního povolení.

Při zahájení stavebního řízení dne 6. 2. 2007 stanovil stavební úřad nový okruh účastníků, přitom dospěl k závěru, že realizací stavby mohou být přímo dotčena vlastnická práva sousedních pozemků ve vzdálenosti 400 m od jednotlivých VTE. Vycházel přitom z výpočtů ekvivalentních hladin akustického tlaku zpracovaných Ing. A. J. a ze skutečnosti, že povolené hygienické limity v chráněném venkovním prostoru staveb dle vl. nař. č. 148/2006 Sb., ve vztahu k chráněným prostorům nebudou překračovány ve vzdálenosti cca 400 m kolem každé stavby VTE (max. limit pro noční dobu 40 dB). Stavební úřad dospěl k závěru, že nemovitost stěžovatele, která se nachází ve vzdálenosti cca 700 m od obou staveb VTE, přitom v těchto místech dosahuje hladina hluku při provozu VTE bez omezení max. 39 dB, při omezeném výkonu 34,5 dB. Z uvedeného dovodil, že nemovitosti za určenou hranicí, včetně nemovitosti stěžovatele, nejsou stavbami VTE přímo dotčeny. Zahájení stavebního řízení proto oznámil pouze těm účastníkům, jejichž nemovitosti se nacházely v ohraničeném území do 400 m.

Stěžovatel podáním učiněným dne 20. 2. 2007 požádal o zařazení mezi účastníky stavebního řízení, současně uplatnil námitky proti vydání stavebního povolení na stavbu „Výstavba 2 ks větrných elektráren“ na pozemku p. č. 600 v k. ú. Větrov u Krásného Lesa. V podání namítl mimo jiné, že, dle posouzení vlivu záměru na životní prostředí, dosah stroboskopického efektu je stanoven na 2 760 m, hluková zátěž dosahuje do vzdálenosti cca 3000 m a samotné věže VTE jsou viditelné (a narušující krajinný ráz) do vzdálenosti 15 - 40 km. Uvedl, že stanovení okruhu účastníků, tak jak učinil stavební úřad, nemá žádnou oporu v dostupných podkladech. Namítl rovněž, že není pravdou, že realizace projektu staveb VTE nebude mít žádný ekonomický dopad na vlastníky okolních nemovitostí, což dokládal odborným posouzením znalce v oboru ekonomika stavebnictví, tržní oceňování ze dne 1. 10. 2006, kde se jednoznačně uvádí, že v důsledku realizace stavby VTE dojde k podstatnému snížení tržní hodnoty nemovitostí zasažených vlivy hluku, zastínění (stroboskopický efekt), zastínění při příjmu TV a radiových signálů a vizuálního efektu. Stěžovatel uplatnil řadu dalších dílčích námitek stran

negativního vlivu staveb VTE, včetně porušení příslušných ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Vzhledem k tomu, že předmětem kasačního řízení je pouze posouzení otázky, zda stěžovateli náleželo ve stavebním řízení postavení účastníka řízení, další námítky, které by mohl uplatnit pouze jakožto účastník stavebního řízení, proto Nejvyšší správní soud pro nadbytečnost nezmiňuje.

O tomto podání stěžovatele rozhodl Obecní úřad Libouchec, odbor stavební a životního prostředí dne 27. 2. 2007 usnesením č. j. SÚ/055/165/07 tak, že stěžovatel není účastníkem stavebního řízení zahájeného dne 6. 2. 2007 ve věci „Výstavba 2 ks větrných elektráren“ na p. č. 600 v k. ú. Větrov u Krásného Lesa. V odůvodnění uvedl, že byl stanoven oproti územnímu řízení nový okruh účastníků, přitom nemovitosti stěžovatele se nacházejí min. 300 m za stanovenou hranicí 400 m od jednotlivých VTE. Z uvedeného konstatoval, že vlastnická práva k nemovitostem stěžovatele nemohou být dotčena a není proto účastníkem řízení.

Proti usnesení podal stěžovatel odvolání, v němž namítal že předně ve všech předcházejících řízeních týkajících se výstavby VTE byl vždy považován za účastníka řízení. Poukazuje především i na skutečnost, že bylo vedeno ve věci stavební řízení pod č. j. SÚ/039/88/07, ve kterém byl za účastníka považován (toto řízení bylo zastaveno z důvodu zpětvzetí návrhu stavebníkem). V řízení č. j. SÚ/049/100/07 ohledně zcela totožného objektu výstavby však již za účastníka řízení považován není. Uvedl také, že je spoluvlastníkem nemovitosti, která byla dle studie EIA i souvisejících hlukových studií vypracovaných Ing. J. označena jako nejvíce ohrožená, když bude u ní docházet v souvislosti se stavbou VTE k nejvyššímu překračování přípustných hlukových norem.

O odvolání rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 5. 2007, č. j. 141/UPS/2007 -3 tak, že jej zamítl a usnesení stavebního úřadu potvrdil. V odůvodnění přitom provedl rekapitulaci dosavadního řízení a rekapitulaci odvolacích námitek. Dále konstatoval na str. 2: „*Jak OÚ, OSaŽP odůvodnil napadené usnesení, pro účely vymezení účastníků stavebního řízení určil, že stavebním povolením mohou být přímo dotčena vlastnická práva vlastníků sousedních pozemků v okruhu 400 m od staveb VTE a 20 m na každou stranu od přístupové komunikace. Zdůvodnění postupu a specifikace skutečností, důležitých pro stanovení těchto „kritérií“ odůvodnění neobsahuje. Z textu odůvodnění vyplývá, že ve stavebním řízení setrval na stejném způsobu vymezení území dotčeného stavbou jako v územním řízení, určeném na podkladě projektové dokumentace...*“

V dalším odkázal žalovaný na hlukovou studii zpracovanou Ing. J. a na to, že hlukové limity nebudou překračovány ve vzdálenosti cca 400 m kolem každé stavby. Na základě uvedeného žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel, jehož nemovitost se nachází za touto hranicí není účastníkem stavebního řízení, neboť u něho nedochází k přímému dotčení na vlastnickém právu. V odůvodnění žalovaný dále uvedl, že nejpozději do kolaudačního řízení musí být, dle stanoviska KHS Ústeckého kraje, jakožto dotčeného orgánu, předloženo kontrolní měření hluku, které prokáže, že v denní i noční době budou dodrženy hygienické limity pro hluk dle nařízení vlády č. 148/2006 Sb. Žalovaný konstatoval, že z obsahu spisové složky nebylo prokázáno, že prováděním stavby dojde k překročení limitů hladin hluku u stěžovatele. K námitce stěžovatele stran snížení tržní hodnoty nemovitosti podložené znaleckým posudkem, žalovaný konstatoval, že tato námitka je námítkou, která měla a mohla být uplatněna v územním řízení, není proto důvodná při posouzení účastnictví stěžovatele ve stavebním řízení. Na závěr žalovaný konstatoval, že i když odůvodnění usnesení neobsahovalo všechny provedené důkazy, které vedly k vydání napadeného usnesení, v rámci odvolání neshledal žalovaný výrok usnesení v rozporu s právními předpisy, a proto s přihlédnutím k zásadě procesní ekonomie řízení rozhodl, jak je ve výroku uvedeno (tj. odvolání zamítl a usnesení potvrdil).

Krajský soud žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného zamítl, když setrval i po provedení stěžovatelem navržených důkazů při ústním jednání – Posudek 1 – Hluková studie a Posudek 4 – Stroboskopický efekt, na závěrech správních orgánů. Odůvodnění rozsudku, stejně jako žalovaný založil krajský soud přitom na tom, že u stěžovatele nedojde, vzhledem ke vzdálenosti jeho nemovitosti od hranic „povolené“ hlučnosti k přímému dotčení na vlastnickém právu. Krajský soud neshledal v rozhodnutí žalovaného žádné pochybení a konstatoval, že správní orgán zcela legitimně vymezil dotyčný hraniční okruh do 400 m od povolené stavby, jakkoli jej takto žádný právní předpis nestanoví, nicméně z podstaty věci bylo nutno nějaký okruh vymezit. Krajský soud posoudil jako rozumné kritérium hygienické limity hladiny hluku, které musejí být dodržovány při chodu VTE pro vymezení přímého dotčení vlastníka sousedních nemovitostí. Uvedl rovněž, že jelikož dosah stroboskopického efektu VTE, tj. efekt rotujícího stínu, byl v dané lokalitě odborníky odhadnut do vzdálenosti cca 2 760 m (viz Posudek 4) a v okolní krajině je VTE běžně viditelná i do vzdálenosti cca 40 km, nebylo dle názoru soudu možné za rozumné kritérium pro stanovení hraničního okruhu zakládající účastenství, považovat dosah stroboskopického efektu či dokonce viditelnost VTE v okolní krajině. Krajský soud uzavřel, že stěžovatel ničím nepodložil své tvrzení o tom, že u jeho nemovitosti bude v noční době hluková zátěž dosahovat při omezeném provozu VTE 39 dB. Krajský soud dále konstatoval, že neshledal důvodnou námitku o tom, že se žalovaný nevypořádal s argumentací obsaženou v odvolání ohledně vlivu záměru na životní prostředí a stroboskopický efekt a narušení rázu krajiny. Soud konstatuje shodně s žalovaným, že stěžovatel uplatnil sice 5 námitek, ovšem pouze 1 z nich, týkající se hlukové zátěže, byla z jeho pozice přípustná. Ostatní námitky se týkaly stavebního řízení, nikoli vlastnických práv stěžovatele, resp. již uzavřeného územního řízení.

Krajský soud uzavřel, že sice připouští, že nemovitost stěžovatele bude v důsledku chodu VTE zasazena stroboskopickým efektem a že dojde k narušení rázu krajiny v dané lokalitě, popř. může dojít i k zastínění při příjmu televizního nebo radiového signálu, nicméně tyto zásahy neshledal takové intenzivní povahy, že by jimi mohlo dojít k přímému dotčení vlastnických práv ve smyslu ust. § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona. Soud vycházel rovněž z faktu, že ve směru od VTE k nemovitosti stěžovatele se terén nejprve mírně zvyšuje a následně se snižuje, přičemž v nejbližším okolí domu stěžovatele se rozprostírá ve vysokém sponu zeleň, jak je patrné z příložené dokumentace a mapky, které jsou založeny ve spise. V hrozbě eventuálního snížení tržní ceny nemovitosti soud neshledal důvod pro přiznání účastenství v řízení. Soud dále konstatoval, že ze spisu je nadto zřejmé, že nejpozději při kolaudačním rozhodnutí bude muset být prokázáno, že VTE odpovídá všem zákonným normám, zejm. požadavkům zákona č. 148/2006 Sb.

Krajský soud uzavřel, že neshledal žádné pochybení v postupu žalovaného a žalobu zamítl.

Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení otázky, zda stěžovateli náleželo postavení účastníka řízení z následujících úvah:

Podle ust. § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona účastníkem stavebního řízení je také vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno.

Stavební zákon nedefinuje sousedství (sousední pozemek nebo sousední stavby). Ve smyslu nálezu Ústavního soudu publ. pod č. 96/2000 Sb. sousedním pozemkem není jen pozemek mající společnou hranici s pozemkem, na kterém má být stavba realizována,

sousedství je třeba chápat širěji, neboť účinky stavby se neprojevují jen v hranicích stavebního pozemku.

V projednávané věci není sporná otázka „mezujícího souseda“. Důvodem, pro který nebylo stěžovateli přiznáno postavení účastníka řízení nebylo to, že by snad nebyl považován za souseda ve smyslu stavebního zákona a konstantní judikatury ve světle rozhodnutí Ústavního soudu. Postavení účastníka řízení nebylo stěžovateli přiznáno výlučně z důvodu tvrzené absence „přímého dotčení“ na jeho vlastnickém právu.

Stavební řízení představuje souhrn řízení více druhů (řízení územní, řízení o povolení staveb, změn staveb a udržovacích prací, řízení o odstranění staveb), přitom účastenství osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, je připuštěno ve všech těchto řízeních, a to při splnění společné podmínky, že konkrétním rozhodnutím mohou být dotčena jejich práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti.

Vzhledem k tomu, že zákonodárce používá pro vymezení okruhu účastníků řízení pojem přímé dotčení, je nezbytné rozlišit dvě kategorie objektivně možného dotčení vlastnického nebo jiného věcného práva k pozemku nebo ke stavbě; a to dotčení přímé a nepřímé.

Účastenství v územním i stavebním řízení má vždy dvě podmínky; existenci vlastnického nebo věcného práva jako podmínku základní a druhou podmínku, kterou je přímé dotčení existujícího práva. Klíčovým pojmem pro vymezení okruhu účastníků územního i stavebního řízení podle stavebního zákona je přitom pojem „přímé dotčení“ [srovn. § 85 odst. 2 písm. b), § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona].

Jak již bylo naznačeno, stavební zákon vymezuje účastníky naplňující obě tyto podmínky shodně pro územní i stavební řízení. Stavební úřad musí vždy posoudit, kteří z vlastníků „sousedních“ pozemků a staveb na nich mohou být konkrétním vydaným rozhodnutím dotčeni.

V § 109 odst. 2 stavební zákon výslovně stanoví, které osoby účastníkem řízení nejsou. Mezi tyto osoby nelze stěžovatele zařadit (nájemce bytu, nebytového prostoru nebo pozemku).

Tvrdí-li tedy někdo, že je účastníkem řízení, bude za něj považován do doby, než se prokáže opak. Důvody, které stěžovatel stran svého účastenství v řízení tvrdil, lze ad summam označit takto: hlučnost provozu, zastínění (stroboskopický efekt), zastínění příjmu TV a radiových signálů, vizuální efekt, snížení tržní ceny nemovitosti. Postavení účastníka stavebního řízení se osobě splňující kritéria uvedená v ust. § 109 odst. 1 zákona přiznává proto, aby mohla hájit svá práva k pozemku nebo stavbě, zejména právo vlastnické.

Občanský zákoník přiznává v ustanovení § 123 vlastníkově za účelem realizace jeho vlastnického práva jednotlivá, svou povahou různorodá dílčí práva (oprávnění). Konkrétně jde o oprávnění předmět vlastnického práva, tj. hmotnou věc (res corporalis) držet, užívat, požívat, tj. brát z věci plody a jiné užitky, nakládat s ní (disponovat), zejména ji - ať již za úplatu či bezúplatně - zcizit a tak ji převést na jinou osobu (ať fyzickou či právnickou). Vlastník věci může však být ve výkonu jednotlivých vlastnických oprávnění různě omezen, popř. může část svých oprávnění či dokonce všechna - ať již ze své vůle či proti své vůli - pozbyt. Vždy však, v případě omezení či odnětí vlastnického práva musí být vlastníkově zachována procesní práva a možnost účinné obrany, a to jak v řízení správním, tak i v řízení soudním.

Stavební úřad ve své úvaze o postavení účastníka řízení vycházel toliko z hranice 400 m, tuto označil za limitní pro dodržení hlučnosti dle výše o značeného posudku – hluková studie. Vzhledem k tomu, že nemovitost stěžovatele se nachází za touto hranicí, nebylo mu postavení

účastníka ve stavebním řízení přiznáno, a to i přesto, že mu takové postavení bylo přiznáno v řízení územním. Jak již Nejvyšší správní soud výše uvedl, v předloženém posudku Ing. J., ze kterého stavební úřad vycházel, je výslovně uvedeno v bodě 6, že snížením počtu VE došlo ke snížení hluku v obci Adolfov, hodnoty v kritickém místě v obci Větrov zůstaly přibližně stejné. Z uvedeného je zřejmé, že snížení počtu VE, o jejichž umístění se rozhodovalo v územním řízení, v němž stěžovateli bylo přiznáno postavení účastníka řízení z důvodu splnění podmínky dle ust. § 85 odst. 2 písm. b stavebního zákona, nemohlo a nemělo vliv na míru dotčení práv stěžovatele, tedy na naplnění podmínek dle ust. § 109 odst. 1 písm. e) cit. zákona.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaný, resp. primárně stavební úřad pochybil, vycházel-li pouze a výlučně z toho, že v místě nemovitosti stěžovatele nebudou překročeny stanovené limity hluku, neboť není pochyb o tom, že dojde ke zvýšení hluku v okolí stavby obecně, byť by jeho hladina nedosahovala ještě přípustného mezního limitu. Není pochyb o tom, že stěžovatel bude zasažen hlukem, z uvedeného důvodu byl zařazen i mezi účastníky územního řízení.

Za účastníka řízení je třeba považovat i vlastníka sousedního pozemku v případě, že stavební úřad dojde k závěru, že jeho vlastnické nebo jiné věcné právo k pozemku nebo stavbě může být rozhodnutím vzhledem k velikosti stavebního pozemku a umístění stavby na něm, odstupovým vzdálenostem, rozměrům stavby, účelu jejího užívání atd., přímo dotčeno. Je třeba se proto nejprve pokusit o vymezení pojmu přímé dotčení pozemku nebo stavby. Přímým dotčením lze nepochybně rozumět především dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod., tj. různé imise (§ 127 odst. 1 obč. zák.). Imisemi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se zasahuje do cizího vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům (viz shora citované ustanovení obč. zák. podle kterého: „Vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv... Nesmí ... nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, ... stíněním a vibracemi ...“). Přímým dotčením sousedních nemovitostí může být např. jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy v místě stavby vzhledem k jejímu účelu.

Naproti tomu není zcela zřejmé, zda lze za přímé dotčení sousední nemovitosti považovat např. výrazné zhoršení nebo úplné odejmutí stávajícího výhledu ze sousedního pozemku nebo stavby nově umístěnou stavbou, byť by odstupové vzdálenosti staveb stanovené prováděcí vyhláškou ke stavebnímu zákonu byly dodrženy. Takto lze otázku položit zjevně i v případě stěžovatelem tvrzeného dotčení v důsledku snížení tržní hodnoty nemovitosti nebo změny krajinného rázu (ve výhledu). Svým charakterem je takové „dotčení“ nepochybně odlišné od předchozí řady případů shora uvedených, kdy jde nesporně vždy o přímé dotčení.

Jakkoli Nejvyšší správní soud chápe úvahu žalovaného i krajského soudu o nutnosti stanovení určitého limitu pro vymezení okruhu účastníků v případě stavby, která může mít vliv na široké okolí, nelze takové kritérium měřit pouze hlediskem hospodárnosti a okruh účastníků limitovat stanovením odstupové hranice bez přihlédnutí k ostatním vlivům. (V daném případě min. hranici stroboskopického efektu, jehož možné negativní vlivy jsou obsaženy v příloženém posudku). Samotná náročnost takového posuzování nemůže však být dostatečným ospravedlněním pro vyloučení osob z okruhu možných účastníků řízení a nemůže obstát zásada „hospodárnosti“ či procesní ekonomie. Poměruje-li stavební úřad práva dotčených osob a administrativní náročnost řízení, nemůže se přiklonit k variantě druhé. Lze-li možné přímé dotčení na právech shledat u širokého okruhu osob, nutno zvolit i tomu odpovídající formu vedení takového řízení, nemůže však být zužován prostor pro ochranu ústavně zaručených práv.

Nejvyšší správní soud na rozdíl od krajského soudu neshledal jediným vhodným kritériem toliko stanovení hranice odstupové vzdálenosti, aniž by bylo přihlédnuto k ostatním vlivům, zejména pak i k tomu, že stěžovatel byl již účastníkem územního řízení. Považoval-li totiž stavební úřad stěžovatele za osobu, jejíž práva mohla být přímo dotčena již samotným umístěním stavby, nelze dovést jinak, než že mohou být tím spíše dotčena jeho práva i samotným provozem této stavby.

Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému shledal námitky stěžovatele důvodnými, proto postupem dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 19. června 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu